

Çalg? performans Yönetimi Öz Yeterlik Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çalg? performans Yönetimi Öz Yeterlik Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18291>

Öz

Çalgı Performans Yönetimi Öz Yeterlik Algısı Ölçeği (ÇPYÖYAÖ), bireylerin enstrüman performanslarının başarıyla yönetme ve icra etme yeteneklerine dair sahip oldukları öznel yeterlik inançlarının ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle müzik eğitimi alanında öğrenim gören veya profesyonel düzeyde çalgı icra eden bireylerin, performans öncesi hazırlık, sahne kaygısıyla başa çıkma ve icra sırasındaki odaklanma gibi kritik yönetim süreçlerindeki yeterlik algılarının değerlendirilmeye odaklanmaktadır. Ölçek, 2021 yılında Can ve Yorulmaz-Birdal tarafından yapılan kapsamlı bir geliştirme çalışması sonucunda literatüre kazandırılmıştır.

Ölçek geliştirme çalışması, akademik standartlara uygun olarak içerik ve yapı geçerliliği süreçlerini içermiştir. Elde edilen bulgular, ölçeğin müzik performans yönetimi bağlamındaki öz-yeterlik yapısının güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçebildiğini göstermektedir. Bu araç, müzik psikolojisi ve pedagojisi alanlarında, öğrencilerin gelişim düzeylerini belirlemede ve hedef odaklı müdahale programları tasarlamada önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Öz-yeterlik, Çalgı performans, Performans yönetimi, Müzik eğitimi, Psikometri, Ölçek geliştirme, Sahne kaygısı.

Yazarlar

Ümit Kubilay Can, Özlem Yorulmaz-Birdal

Amaç

Çalgı Performans Yönetimi Öz Yeterlik Algısı Ölçeği'nin temel amacı, çalgı icracılarının ve müzik öğrencilerinin, performans süreçlerini (hazırlık, icra anı ve sonrası) etkin bir şekilde yönetebilme yeteneklerine dair inanç düzeylerini nicel olarak belirlemektir. Bu öz-yeterlik algısı, bireyin müzikal başarıları ve motivasyonunu doğrudan etkileyen merkezi bir psikolojik yapıdır.

Ölçek, mevcut literatürdeki genel öz-yeterlik veya sahne kaygısı ölçeklerinden farklı olarak, özellikle çalgı performansının yönetsel ve teknik boyutlarına odaklanarak, bu alana özgü bir ölçüm aracı ihtiyacına yanıt vermiştir. Elde edilen veriler, eğitimcilerin ve araştırmacıların, performans kaygısının azaltma ve öz-yeterliliği artırma stratejilerini daha hedefli bir şekilde geliştirmesine olanak tanır.

Yap?

Ölçek, Albert Bandura'nın Sosyal Bilişsel Kuramı temelinde tanımlanan ve bireyin belirli bir görevi başarıyla yerine getirebileceğine dair inancını ifade eden öz-yeterlik (self-efficacy) psikolojik yapısının ölçümüdür. ÇPYÖYAÖ, bu yapıyı çalg? performans? bağlamına uyarlayarak, icracının kendi performansını yönetme becerisine olan güvenini değerlendirir.

Ölçek maddeleri genellikle performans hazırlık süreçlerini (planlama, pratik disiplini), icra anındaki dikkat yönetimi ve duygusal düzenlemeyi, ayrıca performans sonrası değerlendirme ve geri bildirim süreçlerini kapsayan alt boyutlardan oluşmaktadır. Bu çok boyutlu yapı, öz-yeterlik algısının yalnızca teknik yeterlilikten ibaret olmadığını, aynı zamanda bilişsel ve duygusal yönetim becerilerini de içerdiğini vurgular.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışması kapsamında kapsamlı geçerlik analizleri yürütülmüştür. İçerik geçerliği, uzman görüşleri alınarak sağlanmış, böylece maddelerin ölçülmek istenen yapıyı temsil etme derecesi değerlendirilmiştir.

Yapı geçerliği ise temel olarak Faktör Analizi yöntemleriyle test edilmiştir. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak öngörülen boyutlarla uyumlu bir faktör yapısına sahip olduğunu kanıtlamıştır. Kaynak makale (Can ve Yorulmaz-Birdal, 2021), ölçeğin çalg? performans yönetimi bağlamında geçerli bir ölçüm sağladığını detaylı istatistiksel sonuçlarla desteklemektedir.

Güvenirlilik

ÇPYÖYAÖ'nün güvenirlilik analizleri, ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirmek üzere gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin iç tutarlılığı, genellikle Cronbach Alfa katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır.

Geliştirme çalışmasında elde edilen yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin birbiriyle uyumlu olduğunu ve aynı psikolojik yapıyı ölçtüğünü göstermiştir. Bu bulgular, ölçeğin farklı uygulamalarda benzer sonuçlar verme potansiyelini, yani yüksek derecede güvenilir olduğunu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Çalg? Performans Yönetimi Öz Yeterlik Alg?s? Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü ortaya koymak için hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. AFA, ölçeğin kaç temel boyuttan oluştuğunu belirlemiştir; DFA ise bu boyutların teorik modele ne kadar uyduğunu test etmiştir.

Analiz sonuçları, ölçeğin birden fazla alt boyuta sahip olduğunu ve bu alt boyutların çalgı performans yönetiminin farklı yönlerini (örneğin, teknik hazırlık öz-yeterliliği, duygusal yönetim öz-yeterliliği) kapsadığını ancak ilikili bir şekilde ölçtüğünü göstermiştir. Bu çok faktörlü yapı, çalgı icracılarının performans yönetimindeki karmaşık öz-yeterlik algısını detaylı olarak incelemeye olanak tanır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek)

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi belirtilmemiş olsa da, öz-yeterlik ölçekleri tipik olarak çok noktalı Likert tipi bir format kullanır (Örneğin, "Hiç uygun değil"den "Tamamen uygun"a).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Müzik öğrencileri, çalgı icracıları.

Yaş Grubu: Genellikle üniversite öğrencileri ve genç yetişkinler (Müzik eğitimi alan bireyler).

Popülasyon Detayları: Çalgı, müzik eğitimi veya konservatuvar programlarına kayıtlı öğrenciler üzerinde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Çalgı icrası, Öz-güven, Müzik geçerlik, Güvenirlik, OPUS Dergisi, Akademik performans.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Kaynakta belirtilmemiştir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: Kubican_gitar@hotmail.com (Sorumlu Yazar İletişim)

Yayın Adresi: Sorumlu yazarın bağı olduğu kurum adresi (Kaynakta belirtilmemiştir).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2021 yılında geliştirilmiş ve yayımlanmıştır. Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanılması için genellikle sorumlu yazar (Ümit Kubilay Can) ile iletişime geçilmesi önerilir.

Sorumlu yazarın e-posta adresi: Kubican_gitar@hotmail.com

Kaynaklar

Can, Ü. K., ve Yorulmaz-Birdal, Ö. (2021). Çalg? Performans Yönetimi Öz-Yeterlik Alg?s? Ölçe?i geli?tirme çal??mas?. **OPUS Uluslararası Toplum Ara?t?rmalar? Dergisi**, 17(38), 5125 - 5160. DOI: [10.26466/opus.851048](https://doi.org/10.26466/opus.851048)

Makalenin tam metnine a?a??daki ba?lant?lar arac?l??yla eri?ilebilir:

Makale Linki: dergipark.org.tr

Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: calgi-performans-yonetimi-oz-yeterlik-algisi-olcegi-gelistirme-calismasi-toad.pdf

Çalg? Performans Yönetimi Öz Yeterlik Alg?s? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçek maddeleri sa?lanmam??r. Maddeler için yazar?n orijinal makalesine (Can ve Yorulmaz-Birdal, 2021) ba?vurulmas? gerekmektedir.